

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік та контроль розрахунків з оплати праці: організаційно-методичні аспекти та напрямки удосконалення (на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеси».»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка обліково-економічного факультету

Влад Ірина Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Татарінова Ганна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2018

АНОТАЦІЯ

Влад Ірина Іванівна,

«Облік та контроль розрахунків з оплати праці: організаційно-методичні аспекти та напрямки удосконалення (на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеси», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження облік та контроль розрахунків з оплати праці на прикладі комунальних підприємств.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку розрахунків з заробітною платою, її форми, види та функції, державне регулювання обліку заробітної плати.

Проаналізовано: ефективність використання коштів на оплату праці.

Запропоновано: розширити аналітичний облік, ввести додаткові субрахунки до рахунків, що надасть більш детальну інформацію з розрахунків за виплатами працівникам для прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: заробітна плата, розрахунки з працівниками, облік, контроль, аналіз, економіко-математичне моделювання.

ANNOTATION

Vlad Iryna

«Accounting and control of payroll calculations: organizational and methodological aspects and directions of improvement (for example Communal enterprise «Heat supply of the city of Odessa»,
thesis for Master degree in specialty «Accounting and Taxation»
under the program
«Accounting, audit and taxation in the management of business activity»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study is the accounting and control of payroll calculations on the example of communal enterprises.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of accounting for wage settlements, its forms, types and functions, state regulation of wage accounting.

Analyzed the efficiency of the use of funds for labor remuneration.

Proposed: to expand analytical accounting, to introduce additional subaccounts to accounts, which will provide more detailed information on payments for employees to make managerial decisions.

Keywords: employee benefits, labor, wages, personal income tax, accounting, control, analysis, economic-mathematical modeling.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність. Перехід до ринкової економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності товарів і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, подолання безгосподарності, активізації підприємництва. На кожному підприємстві в Україні має бути реальна й достовірна інформація про трудомісткість виробленої продукції, про нарахування заробітної плати. Заробітна плата займає одне з центральних місць в системі підвищення продуктивності праці на підприємстві.

Проблеми оплати праці в сучасних умовах господарювання стають усе більш гострими й актуальними ще й у зв'язку з тим, що для дуже значної кількості підприємств регулярність і розмір виплат визначають не тільки перспективи розвитку самих організацій, але і забезпечують фактичне «виживання» їхнього персоналу. Низький рівень оплати праці руйнує двоєдність процесу розвитку - економічного зростання і добробуту населення, знижує якість робочої сили, звужує внутрішній ринок, обумовлює примітивізацію потреб, руйнує трудовий потенціал, сприяє розвитку тіньових процесів і відтоку кваліфікованих талановитих енергійних молодих людей за кордон. З іншої сторони надмірний рівень заробітної плати для власника підприємства пов'язаний з перевитратами і зниженням прибутковості.

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що правильний облік заробітної плати та персоналу дозволяє підприємству визначити систему мотивації працівників, правильно співвіднести рівень заробітної плати з рівнем продуктивності праці. А контроль розрахунків з оплати праці забезпечує належний рівень достовірності такої інформації для управління.

Розвиток теорії заробітної плати пов'язаний з іменами західних вчених - Ж. Б. Сея, А. Сміта, Д. Рікардо, К. Маркса, Дж. Б. Кларка, А. Маршалла, А. Пігу, Дж. Гелбрейта, К. Джині, Р. Барра.

Проблемами внутрішньогосподарського контролю розрахунків з оплати праці займалися В.М. Жук, М.Т. Білуха, Г.Г. Кірейцев, В.Б. Моссаковський, С.О. Левицька, Л.М. Чернелевський, П.Т. Саблук, В.Я. Савченко, І. В. Саух, В.В. Сопко.

Мета. Теоретичне обґрунтування організації та методики обліку та контролю розрахунків з оплати праці та надання пропозицій і рекомендацій з їх удосконалення.

Для реалізації зазначеної мети поставлено такі завдання:

- 1) вивчення теоретичних основ обліку та аналізу розрахунків по оплаті праці і нормативно – законодавчих актів;
- 2) з'ясувати особливості облікової політики досліджуваного підприємства з обліку заробітної плати;
- 3) провести аналіз фінансового стану та ефективності використання трудових ресурсів підприємства;
- 4) визначити шляхи удосконалення обліку, контролю розрахунків за виплатами працівникам.

Предмет дослідження – методика обліку та контролю розрахунків з оплати

праці на підприємствах.

Об'єктом дослідження виступають облік та контроль розрахунків з оплати праці на КП «Теплопостачання міста Одеси».

Методи дослідження. У процесі дослідження використано систему методів: порівняння та аналізу, синтезу та узагальнення, причинно-наслідкового та абстрактно-логічного зв'язку (дослідження нормативно-інформаційного забезпечення обліку та контролю), вертикального та горизонтального аналізу, статистичні та економіко-математичні методи (характеристика облікової політики та аналіз розрахунків з оплати праці).

Інформаційною базою для проведення дослідження є Кодекси та Закони України, підзаконні нормативні акти, Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, фінансова та статистична звітність підприємства, первинна документація, узагальнюючі реєстри бухгалтерського обліку.

Методологічною основою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері економічної теорії, бухгалтерського обліку, контролю, інформаційних систем бухгалтерського обліку, аналізу, матеріали періодичних видань.

Практичне значення одержаних результатів полягає в застосуванні в практичній діяльності підприємств запропонованих рекомендацій щодо методики обліку й контролю розрахунків з оплати праці з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів з відповідними підрозділами, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань) та - х додатків. . Загальний обсяг роботи становить сторінок. Основний зміст викладено на 87 сторінках. Робота містить 20 таблиць та 2 рисунки.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Проблемні аспекти обліку заробітної плати» (Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Київ, 2018 рік).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади обліку оплати праці» розглянуто.

Економічну сутність, функції, види, форми оплати праці та її нормативно-правове регулювання.

Заробітна плата є основним джерелом доходів працівників, тому її величина значною мірою характеризує рівень добробуту всіх членів суспільства.

Визначення сутності заробітної плати завжди належало до основних методологічних завдань юридичної та економічної наук. Вчених економістів зазвичай більше цікавить матеріальний зміст оплати праці.

Відповідно до Закону України «Про оплату праці» заробітна плата - це винагорода, як правило, в грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган згідно з трудовим договором виплачує працівнику за виконану роботу або надану послугу.

Основними елементами, які використовуються для організації заробітної плати вважає наступні: норми праці; тарифна система; форми і системи зарплати; відрядні розцінки; посадові оклади; фонд оплати праці.

Форми і системи оплати праці регламентують порядок визначення заробітної плати працівників. При цьому системи безпосередньо встановлюють порядок нарахування зарплати в залежності від вибраних показників і результатів праці працівника, а форми представляють сукупність однорідних систем.

У другому розділі було проаналізовано структуру та динаміку оплати праці на КП «Теплопостачання міста Одеси» темпи зростання продуктивності праці нижче ніж темпи зростання оплати праці. Більш того, продуктивність праці зменшується за умови зростання оплати праці. Тобто наявна дегресивна модель.

Тому адміністрація підприємства повинна прийняти рішення про розробку комплексу заходів, направлених на підвищення рівня продуктивності праці. В цьому випадку доцільно порекомендувати наступні заходи: удосконалити організаційну структуру управління, поліпшити підготовку і підвищення кваліфікації кадрів, удосконалити систему матеріального та нематеріального стимулювання, процедуру прийому і звільнення працівників.

У третьому розділі запропоновано на КП «Теплопостачання міста Одеси» доцільно внести ряд змін в наказ про облікову політику, які будуть стосуватися оплати праці. Зокрема рекомендується виділити окремий розділ, присвячений безпосередньо оплаті праці, де буде відображено перелік осіб, відповідальних за ведення обліку оплати праці та їх посадові інструкції; перелік центрів витрат та сфер відповідальності; комерційну таємницю та порядок її захисту; систему внутрішнього контролю тощо.

Рекомендується удосконалити аналітичний облік, використовувати субрахунки до рахунку 661 «Розрахунки за виплатами працівникам», які передбачені Планом рахунків та зробити розмежування, а саме на субрахунок 661/0 віднести розрахунки з оплати праці робітникам, які зайняті виробництвом теплової енергії, субрахунок 661/1 – враховувати оплату праці працівникам, які виконують ремонтні роботи теплових мереж.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

Завданням обліку праці та її оплати є: своєчасне і точне оформлення документами обсягу виконаних робіт, одержаної продукції й нарахування заробітної плати відповідно до кількості та якості затраченої праці; контроль за дотриманням чисельності працівників та їх участі у виробничому процесі; суворе дотримання порядку витрачання фонду оплати праці за категоріями працівників по підприємству в цілому і по кожному виробничому підрозділу та правильного розподілу витрат за видами робіт і послуг; своєчасне й правильне нарахування і виплата заробітної плати (оплати праці) та матеріального стимулювання кожного працівника, контроль за утриманням із заробітної плати; своєчасне складання звітності по заробітній платі та подання її у відповідні органи; використання обґрунтованої системи оплати праці; оцінка трудових затрат; точний облік заробітку кожного працюючого і всіх розрахунків, пов'язаних з оплатою праці; обґрунтований розподіл фонду заробітної плати між галузями та виробництвами.

Облік заробітної плати регулюється Конституцією України, Кодексом законів про працю України, законами «Про оплату праці», «Про відпустки», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про охорону праці», Податковим кодексом України, П(С)БО, колективним договорами, положеннями про оплату праці та преміювання.

Заробітна плата - це винагорода, як правило, в грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган згідно з трудовим договором виплачує працівнику за виконану роботу або надану послуг. Основна зарплата визначається згідно з установленими нормами праці, до яких відносяться норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки. Додаткова зарплата - це винагорода за працю понад встановлених норм, за трудові успіхи, якість, виконання особливо важливих завдань, винахідливість, особливі умови праці. Інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які включають винагороди за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, які не передбачені чинним законодавством, або які перевищують їх розміри, встановлені законодавством.

На КП «Теплопостачання міста Одеси» доцільно внести ряд змін в наказ про облікову політику, які будуть стосуватися оплати праці. Зокрема рекомендується виділити окремий розділ, присвячений безпосередньо оплаті праці, де буде відображено перелік осіб, відповідальних за ведення обліку оплати праці та їх посадові інструкції; перелік центрів витрат та сфер відповідальності; комерційну таємницю та порядок її захисту; систему внутрішнього контролю тощо. Також напрямком удосконалення обліку праці та заробітної плати є їх автоматизація. КП «Теплопостачання міста Одеси» пропонується з метою удосконалення обліку розрахунків з оплати праці використати відоме більш нове програмне забезпечення 1С, а саме «1С:Підприємство 8.2. Зарплата й Управління Персоналом для України».

Кореляційно-регресійний аналіз одного з основних показників управління витратним механізмом на підприємстві – оплатомісткості, певною мірою, є

доповненням і поглибленням традиційного економічного аналізу, який проведений нами у попередніх розділах. Він забезпечує визначення впливу факторів, для яких не можливо побудувати жорстку детерміновану факторну модель. Задля своєї реалізації, кореляційно-регресійний аналіз вимагає виконання низки умов:

- для побудови рівняння регресії необхідна певна сукупність об'єктів: у
- нашому дослідженні – просторово-часова інформація по базовому підприємству за 2014-2015 роки розподілялася за кварталами);
- необхідний достатній обсяг спостережень (за оцінками експертів кількість спостережень має хоча б у 3-4 рази перевищувати кількість чинників);
- сукупність має бути однорідною.

Кореляційно-регресійний аналіз розв'язує два основні завдання: визначення за допомогою рівняння регресії аналітичної форми зв'язку між результативним і факторним показниками та встановлення рівня щільності зв'язку між ними. Оскільки метою дослідження є проведення аналізу ефективності управління витратами з оплати праці, нами було прийнято рішення при моделюванні декілька основних чинників, які визначають суттєву зміну результативного показника. Результати дослідження показали, що актуальним для КП «Теплопостачання міста Одеси» є впровадження прогресивних технологій надання послуг щодо теплопостачання: впровадження сучасних технологій з метою недопущення значних втрат на шляху «підприємство – населення», а саме, ліквідація проривів у трубопроводах та здійснення гідроізоляції наземних діляниць трубопроводів. Це дозволить збільшити обсяги надання послуг і, відповідно, підвищить рівень продуктивності праці.

Стосовно оплатомісткості наданих послуг – варто вдатися до заходів щодо сумісництва професій та збільшення зони обслуговування теплової інфраструктури. Більш чітко визначити систему преміювання за недопущення втрат тепла під час подачі його населенню. Це, у свою чергу, дозволить зменшити частку заборгованості місцевих бюджетів перед базовим підприємством з оплати праці.

На КП «Теплопостачання міста Одеси» доцільно внести ряд змін в наказ про облікову політику, які будуть стосуватися оплати праці. Зокрема рекомендується виділити окремий розділ, присвячений безпосередньо оплаті праці, де буде відображено перелік осіб, відповідальних за ведення обліку оплати праці та їх посадові інструкції; перелік центрів витрат та сфер відповідальності; комерційну таємницю та порядок її захисту; систему внутрішнього контролю тощо.

Також напрямком удосконалення обліку праці та заробітної плати є їх автоматизація. КП «Теплопостачання міста Одеси» пропонується з метою удосконалення обліку розрахунків з оплати праці використати відоме більш нове програмне забезпечення 1С, а саме «1С:Підприємство 8.2. Зарплата й Управління Персоналом для України».